

School of Theology at Claremont

10011459236

BS
2551
A2
G64
1918

HISTORICAL AND LINGUISTIC STUDIES IN
LITERATURE RELATED TO THE
NEW TESTAMENT

FIRST SERIES—VOLUME II, PART 6

THE HARVARD GOSPELS

By

EDGAR J. GOODSPEED, PH.D.

*Professor of Biblical and Patristic Greek
The University of Chicago*

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILLINOIS

THE BAKER & TAYLOR COMPANY, New York
THE J. K. GILL COMPANY, Portland, Oregon
THE CUNNINGHAM, CURTISS & WELCH COMPANY, Los Angeles
THE CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS, London and Edinburgh
THE MARUZEN-KABUSHIKI-KAISHA, Tokyo, Osaka, Kyoto, Fukuoka, Sendai
THE MISSION BOOK COMPANY, Shanghai

The Department of New Testament and Early Christian Literature issues, from time to time, Historical and Linguistic Studies in Literature Related to the New Testament. These studies are grouped in three series: I, Texts; II, Linguistic and Exegetical Studies; III, Historical Studies. The volumes in each series are issued in parts.

THE HARVARD GOSPELS

Τὸ πρῶτον βράβησι τοῦ χυχοῦ
 λαὸν τοῦ αἰρααμ· ἀβρα
 ἄμ· ἰσραηλ τοῦ ἰσαακ· ἰβ
 ραακ δὲ ἰσραηλ τοῦ ἰακώβ·
 ἰακώβ δὲ ἰσραηλ τοῦ ἰσ
 καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· ἰ
 ἰούδας δὲ ἰσραηλ τοῦ φα
 καὶ τοῦ Ζαβουλὸν τῆς σαμάρ·

2551
.A2
G64
1918

THE HARVARD GOSPELS

BY

EDGAR J. GOODSPEED

PROFESSOR OF BIBLICAL AND PATRISTIC GREEK
THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILLINOIS

Theology Library
SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT
California

COPYRIGHT 1918 BY
THE UNIVERSITY OF CHICAGO

All Rights Reserved

Published January 1918

Composed and Printed By
The University of Chicago Press
Chicago, Illinois, U.S.A.

THE HARVARD GOSPELS

The cursive manuscript of the Greek Gospels belonging to the library of Harvard University, and numbered 666 in Gregory's catalogue and ϵ 1293 in von Soden's, seems to have come from Albania. Professor Gregory must have had it in his possession in 1888-89, for his name appears on f. A, recto, of the prefatory quire, with the date "Leipzig, 4 December 1888," and his description of it in his *Prolegomena* says, Vidi Apr 1889, while the description prefixed to the manuscript is headed "Evv. 666. Gregorii 2." and is signed by him under date of May 26, 1889, at Leipzig. The book plate of the Harvard University Library bears the words "Received 10 June 1889." Of earlier possessors the only hints are in the words *δημητρου* in a scrawling modern hand on the verso of f. A, and *κκηδιμη δημητρου πιερητερας* on next to the last paper fly-leaf at the back.

The manuscript belongs to the twelfth century. It consists of 295 leaves, arranged in 36 quires besides the prefatory one. The quires usually contain four double-leaves of parchment, but ff. 244 (John 3:4-18), 251-53 (John 5:12-6:7), and 259-87 (John 7:2-21:25) were anciently lost from the manuscript, and their places subsequently filled with paper leaves duly inscribed in a later (fourteenth century?) hand with the missing portions. The parchment leaves measure 21.7 by 15.2 cm. and are inscribed in single columns with twenty-four lines to the column. The paper leaves 244, 251-53 have nineteen lines to the column; 259-87 have twenty-five. The prefatory quire of five single leaves contains little save the list of chapter titles for Matthew and the portrait of that evangelist. Similar lists and portraits precede the other Gospels.¹

¹ Professor Gregory's description prefixed to the manuscript runs thus:

Evv 666. Gregorii 2. olim in Albania.
saec. XII, 21.7x15.2, membr, foll. 295, col. 1 (14. 2x
9), ll. 23, 24; litt mai rubr, max et orn color; membr
med, atr fusc, disp et lin usit, litt infra lin; capp-
t, capp, titl, sect α' - $\kappa\beta'$ in Mt, (lect et subscr m ser sub fin Joh),
pict: *Evv*; m ser suppl Ioh 3, 4-18; 5, 12-6, 7; 7, 2-21, 25

In text the manuscript will be seen to approximate very closely to the Received Text. Where the first hand has departed from it, the hand of the corrector has often substituted its reading and brought the manuscript into still closer conformity with the dominant mediaeval text. Some pre-Syrian readings will be recognized indeed among the deviations from the Received Text noted below, but they appear in a curiously uneven proportion, now small, now large, to the Syrian readings. The collation is based upon Lloyd and Sanday's reprint of Stephen's edition of 1550. As to the abbreviations used, it should perhaps be stated that *tr.* = "transpose so as to read."

The writer's acknowledgments are due to Mr. C. E. Anderson and Dr. B. W. Robinson for help in collating Matthew and Luke. He has not, however, neglected to go over the whole manuscript himself, further to insure the accuracy of the collation. The kindness of the authorities of the Harvard University Library in forwarding the manuscript to Chicago for collation must be especially acknowledged.

The present study is part of the task, undertaken some years ago, of examining the Greek and oriental manuscripts of the New Testament that are in America, and exploring their text. It was first printed in the *American Journal of Theology*, X (1906), 687-700. It came to the notice of Professor von Soden too late for inclusion in his elaborate classification of cursive manuscripts in his *Schriften des Neuen Testaments*, in which (I, Part 3, 1910) he indeed described the American manuscripts as "unerreichbar." On examining the following collation in July, 1913, Professor von Soden concluded that the Harvard Gospels is a good witness to his K^1 type of text, belonging with his $\epsilon 61$, 1027, 1126. About the same time Professor von Soden communicated to me his estimate of the Newberry Gospels, based on the collation published in this series in 1902 but unknown to him until 1913. Von Soden assigns the Newberry Gospels to his group I^σ and declares it almost a duplicate of I^σ 1132. In view of Professor von Soden's death on January 15, 1914, it is especially fortunate for the study of these manuscripts that we have his estimates of them. The form in which the Pericope, John 7:53-8:11, is given, is

closest to von Soden's sixth type, μ^6 ; cf. *Die Schriften*, etc., I, p. 507, 8.

Matt. 1:4 ἀμιναδάμ *pro* Ἀμιναδάβ *bis* 6 σολομῶνα *pro* Σολομῶντα 24 ὁ *om. ante* Ἰωσήφ

2:1 ἱεροσαλήμ *pro* Ἱεροσόλυμα 5 οὕτως *pro* οὕτω 11 εἶδον *pro* εὔρον

3:6 ποταμῶ *add. post* Ἰορδάνη 8 καρπὸν ἄξιον *pro* καρποῦς ἀξίου 11 καὶ πυρί *om.*

4:10 ὀπίσω μου *add. post* ὑπάγε 18 ὁ Ἰησοῦς *om.* 24 ἡ *om. ante* ἀκοή; *suppl. mg.* 25 κολούθησαν *pro* ἠκολούθησαν *man. prim.*; ἡ *suppl. mg.*

5:12 οὕτως *pro* οὕτω 16 οὕτως *pro* οὕτω 19 οὕτως *pro* οὕτω 20 *tr.* ὑμῶν ἢ δικαιοσύνη 22 εἰς τὴν γέεναν τοῦ πυρός *man. prim. in litura* 25 τὸ *pro* τῷ *man. prim.*; τῷ *corr.* 27 τοῖς ἀρχαίοις *om.* 28 αὐτὴν *pro* αὐτῆς 32 ἂν *pro* ἐὰν 44 τοῖς μισοῦσιν *pro* τοῖς μισούντας 45 τοῖς *add. ante* οὐρανοῖς 47 φίλους *pro* ἀδελφοῦς

6:7 βαττολογήσετε *pro* βαττολογήσητε 18 ἐν τῷ φανερωῶ *om.* 19 βρώστις *pro* βρώσις 20 διορίσσουσιν *pro* διορύσσουσιν 21 ἔσται *man. prim.*; ἔσται *corr.* 23 σου *om. post* ὀφθαλμός 24 μαμωνᾶ *pro* Μαμμωνᾶ 27 προσθῆναι *pro* προσθεῖναι

7:10 ἡ *add. ante* καὶ 12 οὕτως *pro* οὕτω 14 τί *pro* ὅτι 17 οὕτως *pro* οὕτω 25 κατέβη *corr.* 27 κατέβη *corr.*

8:5 αὐτῶ *pro* τῷ Ἰησοῦ 8 λόγω *pro* λόγον 14 εἰσελθὼν *pro* ἐλθὼν 15 αὐτοῖς *man. prim.*; αὐτῶ *corr. man. prim.* 24 ὑπὸ *man. prim. in litura* 25 αὐτοῦ *om. post* μαθηταί

9:1 τὸ *om.* 5 σου *pro* σοι 6 ἔχη *pro* ἔχει *man. prim.*; ἔχει *corr.* 13 ἔλεον *pro* ἔλεος *corr.*; ἔλαιον *man. prim.* | ἀλλὰ *pro* ἀλλ' 16 δὲ *om. post* οὐδεὶς 17 ἀμφοτέροι *pro* ἀμφότερα 18 εἰς *add. post* ἄρχων 24 τὸ *man. prim. in litura* 27 υἱὸς *pro* υἱὲ 33 Ὅτι *om.* 35 ἐν τῷ λαῷ *om.* 36 ἐσκυλμένοι *pro* ἐκλελυμένοι

10:8 νεκροὺς ἐγείρετε *om.* 9 κτίσησθε *pro* κτήσησθε 10 ῥάβδους *pro* ῥάβδον 11 κάκει *corr.*; *man. prim.* κάκη 14 ἐκτινάξατε *pro* ἐκτινάξατε 16 γίνεσθε *corr.*; *man. prim.* γίνεσθαι | ὡσεὶ *pro* ὡς οἱ 19 λαλήσετε *pro* λαλήσητε 25 οἰκειακοὺς *pro* οἰκιακοὺς 26 ὁ οὐκ . . . κρυπτὸν *om. man. prim.*; *suppl. corr.* 27 ἀκούσετε *pro* ἀκούετε *man. prim.*; *corr.* ἠκούσατε 28 φοβείσθε *pro* φοβηθῆτε | ἀποκτεινόντων *pro* ἀποκτεινόντων | τὴν *add. ante* ψυχὴν² | τὸ *add. ante* σῶμα² 31

πολλῶν *man. prim.*; *corr.* πολλῶ 36 οἰκιακοὶ *pro* οἰκιακοὶ 39 ἀπο-
λέση *pro* ἀπολέσει *man. prim.*; ἀπολέσει *corr.*

11:8 βασιλείων *pro* βασιλέων 16 παιδίοις *pro* παιδαρίοις | ἀγο-
ρᾶ *pro* ἀγοραῖς 17 ἠύλισαμεν *man. prim.*; ἠύλλησαμεν *corr.* 21
χωραζίν *pro* Χοραζίν | βηθσαιῖδά *pro* Βηθσαιῖδαν

12:3 ἰησοῦς *add. ante* εἶπεν 6 μείζον *pro* μείζων 11 πέση *pro*
ἐμπέση 13 τῷ ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα *add. post* ἀνθρώπῳ
21 ἐν *om.* 27 ἐκβαλοῦσι *pro* ἐκβάλλουσι 28 ἐγὼ *om.* 32 ἐὰν *pro*
ἂν² | τῷ ὕν *pro* τούτῳ τῷ 35 τῆς καρδίας *om.* | τὰ *om.* 42 σολο-
μῶνος *pro* Σολομῶντος *bis*

13:3 σπείραι *pro* σπείρειν 14 ἐπ' *om.* 27 τὰ *om.* 28 συλλέ-
ξομεν *pro* συλλέξωμεν 30 τῷ *om.* 33 ἐνέκρυψεν *man. prim.*; ἐκρυψεν
corr. 37 ἐστὶ *pro* ἐστίν *man. prim.*; ἐστίν *corr.* 39 ἡ *add. ante* συντέ-
λεια 40 καίεται *pro* κατακαίεται 54 ἐκπλήσσεσθαι *pro* ἐκπλήττεσθαι

14:14 αὐτοῖς *pro* αὐτοῦς 19 καὶ² *om.* 34 γῆν *om.* | γενησαρέτ
pro Γεννησαρέτ

15:4 σου *om.* 14 ἐμπεσοῦνται *pro* πεσοῦνται 25 προσεκύνησεν
pro προσεκύνει 26 ἐστὶ *corr.* 32 νῆστῖς *pro* νήστεις

16:3 συνίετε *pro* δύνασθε 17 ὁ *add. ante* Ἰησοῦς 20 Ἰησοῦς *om.*

17:2 ἐγένοντο *pro* ἐγένετο 4 μωσεὶ *pro* Μωσῆ 6 αὐτῶν *corr.*;
αὐτὸν *man. prim.* 9 ἐκ *pro* ἀπὸ 14 γουυπετῶν *corr.*; *man. prim.*
γανυπετῶν | αὐτὸν *pro* αὐτῷ *post* γουυπετῶν 20 ἔχητε *corr.*; *man.*
prim. ἔχετε 25 εἰσήλθον *pro* εἰσήλθεν 27 ἀναβαίνοντα *pro* ἀναβάντα

18:4 ταπεινώσει *pro* ταπεινώση 6 εἰς *pro* ἐπὶ 11 ζητῆσαι καὶ
add. ante σῶσαι 12, 13 ἐνενήκονταεννέα *bis* 14 μου *pro* ὑμῶν 15
ἁμάρτη *pro* ἁμαρτήση 19 ἁμὴν *add. post* πάλιν | αἰτήσονται *corr.*;
man. prim. αἰτήσονται 26 προσεκύνει *corr.*; *man. prim.* προσεκύνη?
28 εἴ τι *pro* ὅ τι 29 πάντα *om.* 31 ἑαυτῶν *pro* αὐτῶν 35 οὕτως
pro οὕτω

19:3 οἱ *om.* 5 αὐτοῦ *add. post* πατέρα 8 οὕτως *pro* οὕτω 9 εἰ
om. | γαμήσει *pro* γαμήση 12 αὐτῶν *add. post* μητρὸς | οὕτως *pro*
οὕτω 19 ἑαυτὸν *pro* σεαυτόν 25 σφόδρα λε- *man. prim. in litura*
28 καθήσεσθε *pro* καθίσεσθε

20:2 καὶ συμφωνήσας *pro* συμφωνήσας δέ 3 τὴν *om.* 4 καὶ
ἐκείνοις *pro* κἀκείνοις 5 ἐνάτην *man. prim.*; ἐνάτην *corr.* 11 δέ *corr.*
17 καὶ *add. ante* καὶ² *man. prim. ex errore; del. corr.* 18 παραδωθή-
σεται *pro* παραδοθήσεται 21 σου *add. post* εὐωνύμων 22 ἡ *pro* καὶ

25 αὐτοῖς *pro* αὐτοῦς 26 ἔσται *pro* ἔστω 33 λέγουσιν *corr.*; *man. prim.* λέγου?

21:1 βηθσαγαή *pro* Βηθθαγαή 3 ἀποστέλλει *pro* ἀποστελεῖ 5 καὶ *om.* *post* πραῦς 7 τὰ ἱμάτια . . . ἐπάνω αὐτῶν *om.* *man. prim.*; *suppl. corr.* 14 *tr.* χωλοὶ καὶ τυφλοὶ 33 *tis om.*

22:7 καὶ *add.* *ante* ἀκούσας | δὲ *om.* | ἐκεῖνος *add.* *post* βασιλεὺς 9 εἰν *pro* ἂν 13 λέγει *pro* εἶπεν | *tr.* χεῖρας καὶ πόδας 23 οἱ *om.* 30 γὰρ *om.*; *suppl. man. prim.* 31 ἡμῖν *pro* ὑμῖν *man. prim.*; ὑμῖν *corr.* 37 ἔφη *pro* εἶπεν | τῆ^{1,2} *om.* 39 αὕτη *pro* αὐτῆ; *man. prim.* αὐτῆ? | ἑαυτὸν *pro* σεαυτὸν 40 κρέμμανται *pro* κρέμανται *man. prim.*; κρέμανται *corr.* 46 ἠδύνατο *pro* ἐδύνατο

23:3 εἰν *pro* ἂν 15 ποιῆτε *pro* ποιεῖτε 18 ἂν *pro* εἰν 21 ἐν αὐτῷ *pro* αὐτὸν 25 ἀδικίας *pro* ἀκρασίας 26 αὐτοῦ *pro* αὐτῶν 30 ἡμεθα *pro* ἡμεν¹ *man. prim.*; ἡμεν *corr.* 32 ἡμῶν *pro* ὑμῶν 36 ὅτι *add.* *ante* ἤξει | *tr.* πάντα ταῦτα 37 ἀποκτένουσα *pro* ἀποκτείνουσα

24:2 *tr.* ταῦτα πάντα | μη² *om.* 6 μελήσεται(?) *pro* Μελλήσετε *man. prim.*; μελήσετε *corr.* 15 ἐστὼς *pro* ἐστός (*corr.*? ἐστός *man. prim.*?) 17 καταβάτω *pro* καταβαινέτω | τὰ *pro* τι 18 ὀπίσω *om.* 20 ἐν *om.* 31 καὶ *add.* *ante* φωνῆς 33 οὕτως *pro* οὕτω *man. prim.*; οὕτω *corr.* 36 τῆς² *om.* 43 ἐκείνω *pro* ἐκείνο *man. prim.*; ἐκείνο *corr.*

25:3 αὐτῶν *pro* ἑαυτῶν¹ 9 οὐ μὴ *pro* οὐκ 30 ἐκβάλετε *pro* ἐκβάλλετε 32 συναχθῆσονται *pro* συναχθήσεται 44 αὐτῷ *om.*

26:4 *tr.* δόλω κρατήσωσι 11 *tr.* τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε 15 καὶ ἐγὼ *pro* κάγῳ 17 ἐτοιμάσομεν *pro* ἐτοιμάσωμεν 23 τριβλίω *pro* τρυβλίω 26 εὐχαριστήσας *pro* εὐλογήσας 31 διασκορπισθῆσονται *pro* διασκορπισθήσεται 33 καὶ *om.* | δὲ *add.* *post* ἐγὼ 35 ἀπαρνήσωμαι *pro* ἀπαρνήσομαι | δὲ *add.* *post* ὁμοίως 36 προσεύξομαι *pro* προσεύξωμαι *man. prim.*; προσεύξωμαι *corr.* 38 ὁ Ἰησοῦς *add.* *post* αὐτοῖς 48 εἰν *pro* ἂν 52 ἀποθανοῦται *pro* ἀπολοῦνται 54 οὕτως *pro* οὕτω 59 *tr.* θανατώσωσιν αὐτὸν 70 αὐτῶν *add.* *post* ἔμπροσθεν 71 αὐτοῖς *pro* τοῖς 74 καταθεματίζειν *pro* καταναθεματίζειν 75 τοῦ² *om.*

27:7 εἰς τάφην τοῖς ξένοις *om.* 20 αἰτήσονται *pro* αἰτήσωνται, *man. prim.*? αἰτήσωνται *corr.* 35 βάλλοντες *pro* βάλλοντες | ἵνα πληρωθῆ . . . ἔβαλον κληρὸν *om.* 41 καὶ φαρισαίων *add.* *post* πρεσβυτέρων 42 ἐπ' *add.* *ante* αὐτῷ 44 αὐτὸν *pro* αὐτῷ² 45 ἐνάτης *pro* ἐνάτης *man. prim.*; ἐνάτης *corr.* 46 ἐνάτην *pro* ἐνάτην *man. prim.*;

ἐνάτην *corr.* | λιμὰ *pro* λαμὰ 54 γινόμενα *pro* γενόμενα 61 ἐκεῖ *om.*
65 δὲ *om.*

28:9 ὁ *om.* 19 οὖν *om.*

Mark 1:2 τοῖς *om.* 5 ἐξεπορεύοντο *pro* ἐξεπορεύετο 6 ὁ *add.*
ante Ἰωάννης 13 ἐκεῖ *add.* *ante* μετὰ 14 ὁ *om.* 16 τοῦ Σίμωνος
add. *post* αὐτοῦ 22 ἐξεπλήττοντο *pro* ἐξεπλήσσοντο 24 σὺ *pro* σοὶ
27 ἑαυτοὺς *pro* αὐτοὺς 31 αὐτῶ *pro* αὐτοῖς 35 ὁ ἰησοῦς *add.* *post*
ἀπῆλθεν 37 *tr.* σε ζητοῦσι 38 καὶ ἐκεῖ *pro* κάκεῖ 44 προσένεγκε
man. prim.; προσένεγκα *corr.*

2:1 *tr.* εἰσῆλθε πάλιν 7 οὕτως *pro* οὕτω 8 αὐτοὶ *add.* *post*
οὕτως 9 σου *pro* σοὶ 14 λευτὶ *pro* Λευτῖν 26 τοῦ² *om.* | οὔσιν *pro*
οὔσι

3:5 πορώσει *pro* πωρώσει 7 ἠκολούθησεν *pro* ἠκολούθησαν 11
ἐθέωρει *corr.*; *man. prim.* ἐθέωρη? | *tr.* φανερόν αὐτὸν 27 οὐδεὶς δύνα-
ται *pro* οὐ δύναται οὐδεὶς | διαρπάση *pro* διαρπάσει 32 καὶ αἱ ἀδελφαί
σου *add.* *ante* ἔξω

4:2 αὐτοὺς *pro* αὐτοῖς 4 τοῦ οὐρανοῦ *om.* 8 ἐν *pro* ἐν *ter* 9 καὶ
corr. | αὐτοῖς *om.* 12 ἀκούουσι *man. prim.*; ἀκούωσι *corr.* 16 σπει-
ρώμενοι *man. prim.*? σπειρόμενοι *corr.* 18 οὗτοί εἰσιν² *om.* 20 ἐν
pro ἐν *ter* 27 βλαστάνει *pro* βλαστάνη 30 ὁμοιώσωμεν *pro* ὁμοιώ-
σωμεν 31 κόκκον *pro* κόκκω 40 οὕτως *pro* οὕτω

5:2 ὑπήντησεν *pro* ἀπήντησεν 3 μνήμασι *pro* μνημείους | ἐδύνατο
pro ἠδύνατο 8 ἀκάθαρτον *corr.* 11 τῷ ὄρει *pro* τὰ ὄρη 15 ἱμα-
τισμένον καὶ *om.* 16 διηγῆσαντο δὲ *pro* καὶ διηγῆσαντο 19 πεποίηκε
pro ἐποίησε 26 αὐτῆς *pro* ἑαυτῆς 40 πάντας *pro* ἅπαντας

6:2 ὅτι *om.* | γίνονται *corr.* 13 ἐξέβαλον *pro* ἐξέβαλλον 15 δὲ
om. | ἦ *om.* 16 ὁ *om.* 17 τῆ *om.* 19 ἤθελεν *corr.*? 20 ἀκούων *pro*
ἀκούσας 27 σπεκουλάτορα *pro* σπεκουλάτωρα 29 τῷ *om.* 31 εὐκαί-
ρουν *pro* ἠεκαίρουν 32 ἀπῆλθεν *pro* ἀπῆλθον 33 οἱ ὄχλοι *om.* 34 αὐτοῖς
pro αὐτοὺς 37 ἀγοράσωμεν *pro* ἀγοράσωμεν | *tr.* δηναρίων διακοσίων
39 ἀνακλῖναι *corr.* 44 ὥσει *om.* 51 περισσοῦ *man. prim.*; περισσοῦ
corr. 52 *tr.* αὐτῶν ἡ καρδιά 56 εἰάν *pro* ἂν²

7:2 ἄρτον *pro* ἄρτους 17 καὶ *om.* 18 οὕτως *pro* οὕτω 19 χωρεῖ
pro ἔκπορεύεται 21 βλασφημίαι *pro* βλασφημία 24 τὴν *om.* 26 ἡ
om. *man. prim.*; *suppl. corr.* | συραφοινίκισσα *pro* Συροφοίνισσα |
ἐκβάλη *pro* ἐκβάλλη 32 μογγιλάλον *pro* μογιλάλον 33 ἐπιλαβόμενος
pro ἀπολαβόμενος 35 ἐλάλη *man. prim.*; ἐλάλει *corr.*

8:1 παμπόλου *pro* παμπόλλου 2 ἡμέραι *pro* ἡμέρας 7 παρα-
θῆναι *pro* παραθεῖναι 13 τὸ¹ *om.* 24 ὡσεὶ δένδρα *pro* ὅτι ὡς δένδρα
ὀρώ 25 ἀνέβλεψε *pro* ἐνέβλεψε 26 τὸν *om.* 28 εἶπον *pro* ἀπεκρί-
θησαν 31 τῶν *add. ante* ἀρχιερέων | τῶν *add. ante* γραμματέων
35 *tr.* ἐαυτοῦ ψυχὴν *pro* ψυχὴν αὐτοῦ² 38 ἐὰν *pro* ἂν

9:2 τὸν³ *om.* 3 ἐγένοντο *pro* ἐγένετο | κναφεὺς *pro* γναφεὺς
6 λαλήσει *pro* λαλήση 7 λέγουσα *om.* 15 ἐξεθαμβήθησαν *pro* ἐξε-
θαμβήθη 16 ζητεῖτε *pro* συζητεῖτε 20 ἤνεγκα *man. prim.*; ἤνεγκαν
corr. 22 καὶ εἰς *pro* εἰς τὸ 25 ὁ *add. ante* ὄχλος 31 ἐγεροθήσεται
man. prim., *pro* ἀναστήσεται: *corr.* ἀναστήσεται 32 *tr.* ἐπερωτήσαι
αὐτόν 40 ἡμῶν *pro* ὑμῶν *bis* 42 ἐὰν *pro* ἂν | αὐτοῦ *man. prim. pro*
αὐτῷ; *corr.* αὐτῷ 45 ἔκκοψον *pro* ἀπόκοψον 48 σβέννυται *man.*
prim.? σβέννυται *corr.* 50 ἀρτύσεται *pro* ἀρτύσετε

10:1 *tr.* εἰς τὰ ὄρια ἔρχεται | διὰ τοῦ *om.* 2 οἱ *om.* 17 καὶ
δραμῶν *pro* προσδραμῶν 21 τοῖς *om.* 24 τοῖς *om.* 27 τῷ¹ *om.*
28 καὶ² *om. man. prim.*, *suppl. corr. rec.* 29 δὲ *om. man. prim.*;
suppl. corr. rec. | ἔνεκεν *add. ante* τοῦ 31 οἱ *om.* 32 αὐτοῖς *pro*
αὐτοῦς 34 ἐμπτύξουσιν *man. prim. pro* ἐμπαίξουσιν, *corr.* ἐμπαίξουσιν
38 ποιεῖν *pro* πιεῖν | ποτήριον *corr.* 40 μου² *om.* 43 οὕτως *pro*
οὕτω | *tr.* ὑμῶν διάκονος 44 ἐὰν *pro* ἂν 49 αὐτῷ *man. prim. pro*
αὐτόν; *corr.* αὐτόν 51 σοι *corr.* | ῥαβουνὶ *pro* ῥαββονὶ 52 ἠκολούθησε
pro ἠκολούθει

11:3 ἀποστέλλει *pro* ἀποστελεῖ 5 ἐστῶτων *man. prim. pro* ἐστη-
κότων: *corr. rec.* ἐστηκότων 13 σύκων *corr.* 15 κολυβιστῶν *pro* κολ-
λυβιστῶν 18 ἀπολέσωσιν *pro* ἀπολέσουσιν 19 ἐ | ξεπορεύετο *man.*
prim.; ξεπορεύετο *corr.* 20 ἐξηραμένην *pro* ἐξηραμμένην 22 ὁ *add.*
ante Ἰησοῦς 23 πιστεύσει *pro* πιστεύση 29 καὶ ἐγὼ *pro* καὶ γὰρ
32 εἵπομεν *pro* ἐὰν εἴπωμεν

12:5 δέροντες *man. prim.*; δαίροντες *corr.* | ἀποκτείνοντες *pro*
ἀποκτείνοντες 14 ἀνθρώπου *pro* ἀνθρώπων 23 οὖν *om.* 25 ἐγαμίσ-
κονται *pro* γαμίσκονται 26 τοῦ *pro* τῆς 27 θεὸς *add. ante* νεκρῶν
28 πάντων *man. prim. pro* πασῶν; πασῶν *corr.* 29 πάντων *man.*
prim. pro πασῶν; πασῶν *corr.* 32 θεὸς *om.* 35 τοῦ *add. ante* Δαβὶδ
36 *tr.* εἶπε Δα(βι)δ | τῷ¹ *om.* | τῷ² *om.* | λέγει *pro* εἶπεν² 43 βαλ-
λόντων *pro* βαλόντων

13:8 ἀρχὴ *pro* ἀρχαὶ 11 λαλήσητε *man. prim.*; *corr.* λαλήσετε
14 ἐστὼς *pro* ἐστὸς 21 καὶ *om.* | πιστεύετε *pro* πιστεύσητε 25 *tr.*

πεσοῦνται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ *pro* τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες 32 τῆς²
om. | τῶ² *add.* *ante* οὐρανῶ

14:6 ἐν ἐμοί *pro* εἰς ἐμέ 8 ἔσχεν *pro* εἶχεν 9 ἐὰν *pro* ἂν
 12 ἐτοιμάσωμεν *pro* ἐτοιμάσωμεν 15 ἀνώγειν *pro* ἀνώγειν | ἐτοιμοὶ
om. 23 τὸ *om.* 24 τὸ² *om.* 25 γενήματος *pro* γεννήματος 27 ἐν
 ἐμοί ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ *om.* 30 σὺ *add.* *ante* σήμερον 31 ἀπαρνήσωμαι
corr. rec. *pro* ἀπαρνήσομαι 32 προσεύξομαι *pro* προσεύξωμαι 33 τὸν²
om. | τὸν³ *om.* 34 λέγειν *pro* λέγει 35 καὶ *add.* *ex errore ante* προ-
 ελθῶν | *man. prim.* προσελθῶν: προελθῶν *corr.* 41 τὸ² *om.* 45 αὐτῶ
add. post λέγει 51 ἠκολούθησεν *pro* ἠκολούθει 60 τὸ *om.* 62 *tr.* ἐκ
 δεξιῶν καθήμενον 63 ἔτι *om.* 65 ἔβαλον *pro* ἔβαλλον 68 ἐξῆλθεν
man. prim., corr. ἐξῆλθεν 71 ὁμνῆσαι *pro* ὁμνῆσει 72 τὸ ῥῆμα ὃ *pro*
 τοῦ ῥήματος ὄ

15:17 περιτιθέασιν: *peri in litura.* 18 ὁ βασιλεὺς *pro* βασιλεῦ
 22 γολγοθᾶν *pro* Γολγοθᾶ 23 ἐδίδουν *corr.*; *man. prim.* ἐδήδουν 24
 διαμερίζονται *pro* διεμέριζον | καὶ *add.* *ante* βάλλοντες *man. prim.*; *del.*
corr. 26 γεγραμμένη *pro* ἐπιγεγραμμένη 31 δὲ *om.* 33 ἐνάτης *pro*
 ἐνάτης 34 ἐνάτη *pro* ἐνάτη | λιμᾶ *pro* λαμμᾶ 39 οὕτως *pro* οὕτω
 40 καὶ² *om.* 42 πρὸς σάββατον *man. prim., corr.* προσάββατον

16:1 ἡ τοῦ *om.* 8 ταχὺ *om.* 18 βλάβη *pro* βλάβει

Luke 1:9 θεοῦ *pro* κυρίου 10 *tr.* ἦν τοῦ λαοῦ 15 τοῦ *om.* *ante*
 Κυρίου 25 οὕτως *pro* οὕτω 34 μοι *add. post* ἔσται 36 γήρει *pro*
 γήρα 44 ἐσκίρτησε *pro* ἐσκίρτησεν | *tr.* τὸ βρέφος ἐν ἀγαλλιάσει
 59 αὐτὸ *om. post* ἐκάλουν

2:9 αὐτοῖς *corr.* 10 φοβεῖσθαι *man. prim.*; φοβεῖσθε *corr.*
 12 τῇ *om.* 15 εἰς *add. ante* βηθλεέμ 20 ὑπέστρεψαν *pro* ἐπέ-
 στρεψαν | οἱ ποιμένες *corr.* 21 αἱ *add. ante* ἡμέραι | αὐτὸν *pro* τὸ
 παιδίον 25 *tr.* ἦν ἅγιον 37 ἡμέρα *pro* ἡμέραν 39 ἐαυτῶν *pro* αὐτῶν

3:1 ἀβιλινηῆς *pro* Ἀβιληνῆς 2 ἐπὶ ἀρχιερέως *pro* ἐπ' ἀρχιερέων |
 τοῦ *om.* 19 φιλίππου *om.* 22 καὶ² *corr.* 27 ἰωνᾶν *pro* Ἰωανᾶ 33 ἀμ-
 ναδάμ *pro* Ἀμιναδάβ | τοῦ ἰωράμ *add. post* Ἄράμ 35 σερούχ *pro*
 Σαροῦχ

4:4 ὁ *om.* 7 ἐμοῦ *pro* μου | πᾶσα *pro* πάντα 8 γὰρ *om.* 9 ὁ
om. 11 ὅτι *om.* 18 εἵνεκεν *pro* ἔνεκεν | εὐαγγελισασθαι *pro* εὐαγγε-
 λίζεσθαι 19 ἀποστεῖλαι *corr.* 26 εἰ *man. prim.*; εἰς *corr.* | σάρεφθα
pro Σάρεπτα 29 τῆς² *om.* 31 αὐτοὺς *om.* 35 τὸ *om.* 38 ἡ *om.*
 42 ἐπέζητουν *pro* ἐζήτουν 43 ταῖς *om.*

5:1 γενησαρέτ *pro* Γεννησαρέτ 6 *tr.* πλήθος ιχθύων 8 γόνασιν
pro γόνασι | τοῦ *om.* 19 διὰ *om.* | ποίας *man. prim.*; πῶς *corr.*
29 ὁ *om.* 36 ἐπίβλημα² *om.* 37 *tr.* ὁ οἶνος ὁ νέος

6:7 αὐτὸν *om.* 9 ἀποκτεῖναι *pro* ἀπολέσαι 10 εἶπεν *pro* εἶπε |
αὐτῷ *pro* τῷ ἀνθρώπῳ | οὕτως *pro* οὕτω 18 ἀπὸ *pro* ὑπὸ 21 μακά-
ριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε *om.* | γελάσεται *man. prim.*;
γελάσετε *corr.* 22 ἔνεκεν *pro* ἔνεκα 23 χάριτε *pro* χαίρετε 25 πενήθη-
σεται *man. prim.*; πενήθησете *corr.* | κλαύσεται *man. prim.*; κλαύσετε
corr. 26 ὑμῖν *om.* | πάντες *om.* 28 καὶ *om.* 33 ἀγαθοποιήτε *corr.*
34 οἱ *om.* 35 τοῦ *om.* 37 καὶ¹ *om.*

7:2 ἔμελλε *pro* ἤμελλε 7 ἀλλ' *pro* ἀλλὰ 12 ἦν *om.* 14 βαστά-
σαντες *pro* βαστάζοντες 16 πάντας *pro* ἅπαντας 21 τὸ *om.* ἀντε
βλέπειν 22 ἴδετε *pro* εἶδετε 24 τοῖς ὄχλοις *pro* πρὸς τοὺς ὄχλους
31 εἶπε δὲ ὁ κύριος *om.* 34 λέγει *man. prim.*; λέγετε *corr.* | *tr.* φίλος
τελωνῶν 37 καὶ *add.* ἀντε ἐπιγνοῦσα 45 εἰσῆλθεν *pro* εἰσῆλθον

8:3 αὐτοῖς *pro* αὐτῷ 8 εἰς *pro* ἐπὶ 15 ταῦτα λέγων ἐφώνει ὁ
ἔχων ὄτα ἀκοῦειν, ἀκουέτω *add. post* ὑπομονῇ 18 ἐὰν *pro* ἂν *bis* | ἔχη²
corr.; *man. prim.* ἔχει 29 παρήγγειλε *pro* παρήγγελλε 31 παρε-
κάλουν *pro* παρεκάλει 34 ἀπελθόντες *om.* 40 ὑπεδέξατο *pro* ἀπεδέξατο
43 ἰατροῖς *pro* εἰς ἰατροὺς 51 ἐλθὼν *pro* εἰσελθὼν | *tr.* Ἰωάννην καὶ
Ἰάκωβον 55 ὑπέστρεψε *pro* ἐπέστρεψε

9:1 μαθητὰς αὐτοῦ *om.* 4 ἦν *corr.* 5 ἐὰν *pro* ἂν 8 ὁ *om.*
10 βηθσαϊδᾶν *pro* Βηθσαϊδᾶ 13 *tr.* ἰχθύες δύο | ἀγοράσομεν *pro* ἀγο-
ράσωμεν | τοῦτον *om.* 15 οὕτως *pro* οὕτω 20 ὁ *om.* 21 παρήγγελε
pro παρήγγειλε 23 καθ' ἡμέραν *om.* 24 ἐὰν *pro* ἂν 27 ἐστῶτων
pro ἐστηκότων | γείσονται *pro* γεύσονται 28 τὸν *om.* 33 εἶπε *pro*
εἶπεν | ὁ *om.* | *tr.* μίαν μωσεῖ 36 ὁ *om.* 38 ἐπιβλέψαι *pro* ἐπιβλεψον
41 *tr.* τὸν υἱὸν σου ὧδε 49 τὰ *om.* 52 αὐτοῦ *man. prim.*; ἑαυτοῦ
corr. 54 δὲ *corr.* | εἵπομεν *pro* εἵπωμεν 55 καὶ εἶπεν . . . ἀλλὰ
σῶσαι *om.* 58 κλῖνη *man. prim.*; κλίνει *corr.* 62 *tr.* ὁ ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν

10:2 ἐκβάλη *pro* ἐκβάλλη 6 μὲν *om.* | ἐπανακάμψαι *pro* ἀνα-
κάμψαι 8 δ' *om.* 12 δὲ *om.* *man. prim.*; *suppl. corr.* 13 βηθσαϊδᾶν
pro Βηθσαϊδᾶ 20 μᾶλλον *om.* 22 *tr.* μοι παρεδόθη 27 ἑαυτὸν *pro*
σεαυτὸν 32 ἀντιπαρήλθε *pro* ἀντιπαρήλθεν 36 *tr.* πλησίον δοκεῖ σοι
39 τῶν λόγων *pro* τὸν λόγον

11:4 ἀλλὰ . . . πονηροῦ *om.* 5 πορεύεται *man. prim.*; πορεύ-
σεται *corr.* 6 μου *om.* 9 ἀνοιχθήσεται *pro* ἀνοιγῆσεται 11 ἢ *pro*

εἰ 13 *tr.* δόματα ἀγαθὰ 16 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε πῶς δύναται σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν *add. post* δαιμόνια 17 μερισθεῖσα *pro* διαμερισθεῖσα 24 εὐρίσκων *man. prim.*; εὐρίσκον *corr.* 32 νινευῖ *man. prim.*; νινευῖται *corr.* 33 κρυπτὴν *pro* κρυπτὸν | φῶς *pro* φέγγος 39 ὑμῶν *om.* 42 ὑμῖν *om. man. prim.*; *suppl. corr.* 44 οἷ² *om.* 51 ἄβελ *corr.* 54 καὶ *om.*

12:4 ἀποκτενόντων *pro* ἀποκτεινόντων 7 πολλῶν *man. prim.*; πολλῶ *corr.* 20 ἄφρον *pro* Ἄφρων 21 ταῦτα λέγων ἐφώνει ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω *add. post* πλουτῶν 22 ἐνδύσεσθε *pro* ἐνδύσησθε 28 τὸν *add. post* χόρτον | ἀμφιέννυσιν *man. prim.*; ἀμφιέννυσι *corr.* 38 οὕτως *pro* οὕτω 54 οὕτως *pro* οὕτω 58 βάλῃ *pro* βάλλῃ

13:6 *tr.* ζητῶν καρπὸν 8 κόπρια *pro* κοπρίαν 14 τὸ *pro* τῶ¹ *man. prim.*; τῶ *corr.* | θεραπεύεσθαι *pro* θεραπεύεσθε *man. prim.*; θεραπεύεσθε *mg.* 20 καὶ *om.* 21 ἐνέκρυψεν *man. prim.*; ἔκρυψεν *corr.* 29 ἀπὸ² *om.* 34 ἀποκτένουσα *pro* ἀποκτείνουσα 35 ἀμὴν *om.* | *tr.* λέγω δὲ | ἤξει *pro* ἤξη

14:5 υἱὸς *pro* ὄνος 9 τοῦτο *man. prim.*; τοῦτω *corr.* 10 ἀνάπεσαι *pro* ἀνάπεσον 11 καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται *om.* 15 ἄριστον *pro* ἄρτον 24 μου *om. man. prim.*; *suppl. corr.* | πολλοὶ γὰρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοὶ *add. post* δείπνου 26 αὐτοῦ *pro* ἑαυτοῦ¹ 28 ὁ *add. ante* θέλων | οἰκοδομεῖν *man. prim.*; *rubr. mg.* οἰκοδομησαὶ | δαπάνου(?) *man. prim.*; δαπάνην *corr.* 32 *tr.* πόρρω αὐτοῦ

15:4 ἐνενηκονταεννέα *pro* ἐννενηκονταεννέα 5 αὐτοῦ *pro* ἑαυτοῦ 7 οὕτως *pro* οὕτω | ἐνενηκονταεννέα *pro* ἐννενηκονταεννέα | δικαίους *pro* δικαίοις 10 οὕτως *pro* οὕτω 26 αὐτοῦ *om.*

16:1 καὶ¹ *om.* 9 ἐκλείπητε *pro* ἐκλίπητε 25 ὧδε *pro* ὅδε 26 ἔνθεν *pro* ἐντεῦθεν | δύναται *pro* δύνωνται

17:4 ἐπὶ σέ *om.* 6 ἔχετε *man. prim. pro* εἶχετε: εἶχετε *corr.* 7 ἔχων *om. man. prim.*; *suppl. corr.* 9 αὐτῶ *om.* 10 οὕτως *pro* οὕτω | *tr.* ἀχρεῖοι δοῦλοι 22 ἐπιθυμήσεται *man. prim.*; ἐπιθυμήσετε *corr. man. prim.* 24 καὶ *om.* 26 τοῦ¹ *om.* | καὶ² *om.* 34 δ¹ *om.* 35 δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῶ· ὁ εἰς παραληφθήσεται· καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται *add. post* ἀφεθήσεται

18:1 αὐτοὺς *add. post* προσεύχεσθαι 9 καὶ¹ *om.* 14 γὰρ *add. post* ἢ 15 αὐτὸν *man. prim.*; αὐτῶν *corr.* 18 ἄρχων *om.* 28 ὁ *om.* 36 ταῦτα *pro* τοῦτο

19:4 συκομορέαν *pro* συκομωραίαν | δι' *om.* 7 πάντες *pro* ἅπαντες
8 μοι *pro* μου | ἐσυκοφάντισα *pro* ἐσυκοφάντησα 15 καὶ² *om.* 23 τὴν
om. 29 βηθσαφαγή *pro* Βηθφαγή 48 ποιήσουσιν *pro* ποιήσωσιν

20:1 ἱερεῖς *pro* ἀρχιερεῖς 5 οὖν *om.* 9 τις *om.* 10, 11 δείραντες
man. prim.; δήραντες *corr.* bis 13 κύριος *corr.* 19 τὸν λαόν *om.*
27 *tr.* μὴ εἶναι ἀνάστασις 28 ἔχων . . . ἀποθάνη *om.* | ἐξαναστήσει
man. prim.; ἐξαναστήση *corr.* 30 ἔλαβεν ὁ δεύτερος *corr. man. prim.*
31 ὡσαύτως *add. ante* ὡσαύτως; *del. corr.* 32 δὲ *om.* 33 γίνεται
γυνή *corr.*

21:2 *tr.* τινὰ καὶ 4 ἔβαλεν *man. prim.*; ἔβαλε *corr.* | ταῦτα
λέγων ἐφώνει ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκούέτω *add. post* ἔβαλε 6 λίθον
pro λίθῳ 16 *tr.* συγγενῶν· καὶ φίλων· καὶ ἀδελφῶν 18 ἀπώληται
pro ἀπόληται *man. prim.*; ἀπόληται *corr.* 21 ἐν² *corr.* | καὶ² *om.*
30 βλέποντες . . . ὅτι ἦδη *om.* 34 βαρηθῶσιν *pro* βαρυνθῶσιν |
αἰφνιδίως *pro* αἰφνίδιος *man. prim.*; αἰφνίδιος *corr.* 36 ταῦτα *om.*

22:4 τοῖς² *om.* 9 ἐτοιμάσομεν *pro* ἐτοιμάσωμεν 12 ἀνώγειον
pro ἀνώγειον 30 ἐν τῇ βασιλείᾳ μου *om.* | καθίσεσθε *pro* καθίσθησθε
31 σιτιάσαι *corr.* 32 ἐκλείπη *man. prim.*; *corr.* ἐκλίπη 34 φωνήση
(*corr.?*) *pro* φωνήσει 36 πωλήσει *pro* πωλησάτω | ἀγοράσει *pro* ἀγο-
ρασάτω 45 αὐτοῦ *om.* 47 αὐτοῦς *pro* αὐτῶν | τοῦτο γὰρ σημεῖον
δεδώκει αὐτοῖς· ὃν ἂν φιλήσω αὐτός ἐστιν *add. post* αὐτὸν 55 συγκαθ-
ησάντων *man. prim. pro* συγκαθισάντων: συγκαθισάντων *corr.* 60 ὁ²
om. 63 δαίροντες (*corr.?*) *pro* δέροντες 66 τε *om.* | αὐτῶν *pro* ἐαυτῶν

23:1 ἤγαγον *pro* ἤγαγεν 11 ἐξουθενήσας *pro* ἐξουθενήσας 12 καὶ
add. ante φίλοι 25 αὐτοῖς *om.* 26 τοῦ² *om.* 29 αἱ *add. ante* κοιλῖαι
44 ἐνάτης *pro* ἐννάτης *corr.*; *man. prim.* ἐννάτης 54 καὶ² *om.*
55 καὶ² *om.*

24:1 γυναῖκες *add. post* ἦλθον 4 *tr.* ἄνδρες δύο 18 ἐν² *om.*
24 οὕτως *pro* οὕτω 31 αὐτῶν *pro* αὐτὸν 36 καὶ *add. ante* αὐτὸς
39 πνεῦμα *corr.* 42 μελισσείου *pro* μελισσίου

John 1:28 βηθανία *man. prim. pro* Βηθαβαρᾶ; *mg. man. rec.*
γρ(ἄφε) βηθαβαρᾶ 29 ὁ Ἰωάννης *om.* 30 αὐτός *pro* οὗτός 39 λέγετε
man. prim. pro λέγεται, *corr.* λέγεται 40 οὖν *add. post* ἦλθον | δὲ
om. 42 μεσίαν *pro* Μεσσίαν | ὁ *om.* 43 δὲ *om. man. prim.*; *suppl.*
corr. rec. 44 ὁ Ἰησοῦς *om.* | ὁ ἰησοῦς *add. post* αὐτῷ 49 ὁ *om.*

2:17 καταφάγεται *pro* κατέφαγέ 19 ὁ *om.* 22 ἔλεγε *pro* ἔλεγεν |
αὐτοῖς *om.* 23 τοῖς *add. ante* Ἱεροσολύμοις

3:3 ὁ *om.* [fol. 244 *perg. amis.*; 3:4 εἰσελ[θεῖν . . . 3:18 υἱοῦ] τοῦ θεοῦ: *suppl. chart.* 10 δ' *om.* 16 οὕτως *pro* οὕτω] 23 σαλήμ *pro* Σαλεῖμ 28 μοι *om.* 36 τὴν *add. ante* ζωνῶν²

4:3 ἀπῆλθεν *pro* ἀπῆλθε | πάλιν *om.* 8 ἀπεληλύθασιν *pro* ἀπεληλύθεισαν 10 *man. prim.* ἤδης: ἤδεις *corr.* 13 δ' *om.* 15 *man. prim.* ἔρχομαι, *corr.* ἔρχομαι 20 *tr.* τῷ ὄρει τούτῳ 25 μεσίας *pro* Μεσσίας | οὖν *add. post* ὅταν 31 αὐτοῦ *add. post* μαθηταί 35 τετράμηνός *pro* τετράμηνόν 42 ἐστι *pro* ἐστίν? 46 ὁ Ἰησοῦς *om.* 47 ἔμελλε *pro* ἔμελλε

5:1 ἡ *add. ante* ἑορτῇ 7 βάλη *pro* βάλλη [foll. 251–253 *perg. amis.*; 5:12 σοι [ἄρον² . . . 6:7 αὐ]τῷ: *suppl. chart.* 19 βλέπει *pro* βλέπη *corr.*? 35 ἀγαλλιαθῆναι *pro* ἀγαλλιασθῆναι 36 πληρώσω *pro* τελειώσω 44 ἀνθρώπων *pro* ἀλλήλων 46 μωσεί *pro* Μωσῆ

6:2 ἠκολούθη *pro* ἠκολούθει 3 *tr.* ἐκάθητο ἐκεῖ] 15 ἀνεχώρησε *pro* ἀνεχώρησεν | πάλιν *om.* 19 γενόμενον *pro* γινόμενον 23 ἰησοῦ *pro* Κυρίου 24 καὶ *om.* 29 ὁ *om.* 39 ἐν *om.* 45 τοῦ *om.* 55 ἀληθῆς *pro* ἀληθῶς *bis* 58 ζήσει *pro* ζήσεται 62 θεωρεῖτε *pro* θεωρήτε 69 υμεῖς *pro* ἡμεῖς 70 ὁ Ἰησοῦς *om.* 71 ἔμελλεν *pro* ἔμελλεν

7:1 *tr.* οἱ ἰουδαῖοι αὐτὸν [7:2 ἐγγὺς [ἡ—*fin.*: foll. *rel. perg. amis.*, *chart. suppl.* 15 οἰουδαῖοι *pro* Ἰουδαῖοι 16 οὖν *add. post* ἀπεκριθῆ 21 ὁ *om.* 25 ἱεροσολυμητῶν *pro* Ἱεροσολυμιτῶν 27 ἔρχετε *man. prim. pro* ἔρχηται: *corr.* ἔρχητε 29 δὲ *om.* | κἀκίνος *pro* κἀκεῖνος 30 ἐληλύθη *pro* ἐληλύθει 31 μὴ *pro* μήτι | τούτων *corr.* 32 οὖν *add. post* ἤκουσαν | *tr.* ὑπηρέτας οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς 33 αὐτοῖς *om.* 34 ζητεῖτε *man. prim. pro* ζητήσετε: ζητείσετε *corr.* 36 ζητεῖτε *τέ man. prim. pro* Ζητήσετε: ζητείσετε *corr.* 39 ὁ *om.* 40 τούτου *add. post* λόγον 41 ἀληθῶς *add. post* ἐστίν | δὲ *om.* 53 ἀπῆλθον *pro* ἐπορεύθη | ἕκαστος *om.*, *suppl. corr. mg.*

8:1 καὶ ὁ ἰησοῦς *pro* Ἰησοῦς δὲ 2 βαθῶς *add. post* πάλιν; *rubr.* βαθῆος | ἦλθεν ὁ ἰησοῦς *pro* παρεγένετο 3 πρὸς αὐτὸν *om.* | ἐπὶ *pro* ἐν 4 εἶπον *pro* λέγουσιν | ταύτην εὔρομεν ἐπαντοφώρω μοιχευομένην *pro* αὕτη . . . μοιχευομένη 5 ἡμῶν *add. post* νόμῳ | μωϋσῆς *pro* Μωσῆς | ἡμῖν *om.* | λιθάξεν *pro* λιθοβολεῖσθαι | περὶ αὐτῆς *add. post* λέγεις 6 κατηγορίαν κατ' *pro* κατηγορεῖν | μὴ προσποιούμενος *add. post* γῆν 7 ἐπερωτῶντες *pro* ἐρωτῶντες | ἀναβλέψας *pro* ἀνακίψας | εἶπεν *pro* εἶπε | αὐτοῖς *pro* πρὸς αὐτοὺς | τὸν *om.* | *tr.* βαλλέτω ἐπ' αὐτήν 9 καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι *om.*, *loc. tamen his verbis relicto* | *tr.*

ὁ ἰησοῦς μόνος | οὔσα *pro* ἐστῶσα 10 εἶδεν αὐτήν καὶ *pro* καὶ . . .
 γυναικὸς | εἶπε *pro* εἶπεν | αὐτῇ *om.* | γῦναι *pro* ἡ γυνή | ἐκεῖνοι *om.*
 11 ἀπὸ τοῦ νῦν *add. ante* μηκέτι 12 *tr.* ἐλάλησεν αὐτοῖς | περιπατήση
pro περιπατήσει 14 ἦλθα *pro* ἦλθον | ὑμεῖς . . . ὑπάγω *om.* 19 ὁ²
om. 20 ἐληλύθη *pro* ἐληλύθει 26 λαλῶ *pro* λέγω 36 ἐλευθερώσει
pro ἐλευθερώσῃ | γενήσεσθε *pro* ἔσεσθε 44 τοῦ *add. ante* πατρὸς¹ |
 λαλεῖ *pro* λαλή 52 γεύσεται *pro* γεύσεται 53 σὺ² *om.* 58 οὖν
add. post εἶπεν 59 διελθὼν *om.*

9:3 ὁ *om.* 8 οὐχ' *pro* οὐχ | προσαιτῶν *corr.* 9 δὲ *add. post*
 Ἐκεῖνος 11 κολυμβήθρα *pro* κολυμβήθραν 15 ἐπέθηκέ *pro* ἐπέθηκεν |
tr. μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς | καὶ βλέπω *om.* 16 ἔστιν ἐκ *pro* ἔστι
 παρὰ | σημεῖα *om.* 20 δὲ *add. post* ἀπεκρίθησαν 21 ἑαυτοῦ *pro*
 αὐτοῦ 22 ἦδει *pro* ἦδη 27 *tr.* μαθηταὶ αὐτοῦ | γενέσθε *pro* γενέσθαι
 28 οὖν *om.* 29 μωσεὶ *pro* Μωσῆ 31 ἀμαρτωλὸν *pro* ἀμαρτωλῶν
 35 Ἦκουσεν . . . ἔξω *om.* | ὁ ἰησοῦς *add. post* αὐτὸν

10:1 οὗτος *pro* ἐκεῖνος 4 ἐκβάλλη *pro* ἐκβάλη 8 πρὸ ἐμοῦ *om.*
 13 μέλλει *pro* μέλει 16 ἀκούσωσι *man. prim. pro* ἀκούσουσι: *mg.*
 ἀκούσουσι 18 θῆναι *pro* θεῖναι 22 τοῖς *om.* 23 σολομῶνος *pro*
 Σολομῶντος 29 ἔστιν *pro* ἐστὶ 39 *tr.* αὐτὸν πάλιν 40 πρότερον
pro πρῶτον; *mg.* γρ(άφε) πρῶτ(ον)

11:7 αὐτοῦ *add. post* μαθηταῖς 9 ὁ *om.* 9-10 φῶς . . . ὅτι τὸ
om. man. prim., suprl. mg. 15 εἴμην *pro* ἤμην | ἀλλὰ *pro* ἀλλ'
 19 ἐληλύθησαν *pro* ἐληλύθεισαν 20 ὁ *om.* 22 καὶ *om.* | αἰτήσει *pro*
 αἰτήσῃ 30 ἐληλύθη *pro* ἐληλύθει 31 μνημα *pro* μνημεῖον 32 *tr.*
 αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας 33 κλαίουσαν *om.* 48 οὕτως *pro* οὕτω 51 ὁ
om. 55 περὶ *pro* πρὸ 57 καὶ¹ *om.*

12:2 σὺν *add. ante* αὐτῶ² 3 βαρυτίμου *pro* πολυτίμου: *mg.*
 πολυτίμου(ου) 6 περὶ τῶν πτωχῶν *om.* | ἔμελλεν *pro* ἔμελεν 7 αὐτὸ
corr. 13 ἀπάντησιν *pro* ὑπάντησιν | ὁ² *om.* 15 σοι *add. post* ἔρχεται
 16 ὁ *om.* 25 ἀπολέση *pro* ἀπολέσει 26 διακουεῖ *pro* διακονῆ *bis*
 30 ὁ *om.* | *tr.* ἡ φωνὴ αὐτῆ 33 ἔμελλεν (*corr.?*) *pro* ἤμελλεν 40 διὰ-
 νοιαν *pro* καρδίαν 41 ἴδε *pro* εἶδε 45 καὶ ὁ . . . με *om.*

13:3 δὲ *add. post* εἰδῶς 8 ὁ *add. ante* Πέτρος 9 μου *om.* 12 τῶν
 μαθητῶν *pro* αὐτῶν 18 γὰρ *add. post* ἐγὼ 25 οὕτως *add. post* ἐκεῖνος
 29 ἐδώκουν *pro* ἐδόκουν 32 αὐτῶ *pro* ἑαυτῶ 34 δίδωμι *pro* δίδωμι
 35 ἔχετε *pro* ἔχητε: *mg.* ἔχητε 36 ἐγὼ *add. ante* ὑπάγω 37 ὁ *om.*
 38 μὴν *pro* μὴ | φωνήση *pro* φωνήσει

14:2 *tr.* πολλὰ μοι | *tr.* ὑμῖν τόπον 3 καὶ ἐὰν . . . τόπον
om. 12 ὅτι *add.* ante ὁ πιστεύων | μείζονα *pro* μείζονα 15 μου *pro*
 τὰς ἐμὰς 16 δῶση *pro* δώσει 22 καὶ *add.* ante τί 23 δὲ *om.*
 27 παρασέσθω *pro* παρασέσθω 30 τοῦτου *om.* 31 οὕτως *pro* οὕτω

15:2 φέρων *pro* φέρον¹ 6 τις μὲι *add.* ante τις, *ex errore* | τὸ *add.*
ante πῦρ 7 αἰτήσασθε *pro* αἰτήσεσθε 9 ἡμᾶς *pro* ὑμᾶς 16 μείνη
pro μένη

16:3 ὑμῖν *om.* 7 ἐγὼ *add.* ante μὴ 8 καὶ *om.* post ἀμαρτίας
 15 γὰρ *add.* post πάντα | λαμβάνει *pro* λήψεται 16 ἐγὼ *om.* 20 ἀμὴν²
om. 27 πεποιστεύκατε *pro* πεπιστεύκατε 33 ἔχετε *pro* ἔχητε | ἐν τῷ
 κόσμῳ θλίψιν ἔχετε *om.*; ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτω θλίψιν ἔχετε *suppl.* *mg.*

17:2 δώσει *pro* δώσει 7 ἔγνωσαν *pro* ἔγνωκαν 9 εἰσιν *man.*
prim. *pro* εἰσι; *corr.* εἰσι 12 εἰμὶ *pro* εἰ μὴ 20 πιστευόντων *pro*
 πιστευσόντων 21 να *pro* ἴνα¹; *cap. om. rubr.* 23 γινώσκει *pro*
 γινώσκη 24 δέδωκας *pro* ἔδωκας

18:8 ὁ *om.* 15 ἠκολούθη *pro* ἠκολούθει 16 εἰστήκη *pro* εἰστήκει |
 τὴν θύραν (θύρα?) *pro* τῇ θύρᾳ 17 ἦ *pro* εἰ 18 εἰστήκησαν *pro*
 εἰστήκεισαν 24 δαίρεις *pro* δέρεις 25 οὖν *add.* post ἠρνήσατο 28 ἄγουσι
pro ἄγουσιν | οὖν *om.* | ἦν δὲ . . . πραιτώριον² *om.* 32 ἔμελλεν *pro*
 ἤμελλεν 36 ὁ *om.* 39 *tr.* βούλεσθε οὖν ἀπολύσω ὑμῖν 40 βαραβᾶν
pro Βαραββᾶν | βαραβᾶς *pro* Βαραββᾶς

19:6 αὐτὸν *add.* post σταύρωσον² 7 ὑμεῖς *pro* ἡμεῖς 10 αὐτῷ²
om. 11 δὲ *om.* 12 ἑαυτὸν *pro* αὐτὸν 13 τοῦ *om.* | γαβαθᾶ *pro*
 Γαββαθᾶ 16 ἤγαγον *pro* ἀπήγαγον 17 τόπον *pro* τὸν² 20 *tr.* ὁ
 τόπος τῆς πόλεως | *tr.* ῥωμαῖστί· ἑλλημιστί 25 εἰστήκησαν *pro* εἰστή-
 κεισαν | κλωπᾶ *pro* Κλωπᾶ | μαγδαλινῆ *pro* Μαγδαληνῆ 26 ἴδε *pro*
 ἰδοῦ 27 *tr.* ὁ μαθητῆς αὐτῆν 30 ὁ Ἰησοῦς *om.* 33 οἶδον *pro* εἶδον
 34 εὐθέως *pro* εὐθὺς 35 *tr.* ἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ | εἶδεν *pro* οἶδεν
 36 δὲ *pro* γὰρ 38 δὲ *om.* 40 ἐν *add.* ante ὀθουῖοις

20:1 μαγδαλινῆ *pro* Μαγδαληνῆ 5 μέντι *pro* μέντοι 12 καθη-
 μένους *pro* καθηζομένους 14 ὁ *om.* 15 κηρωρός *pro* κηπουρός | *tr.*
 ἔθηκας αὐτὸν 16 ῥαβουνί *pro* Ῥαββουνί 18 μαγδαλινῆ *pro* Μαγδα-
 ληνῆ | ἀπαγγέλουσα *pro* ἀπαγγέλλουσα 19 οὖν *om.* 26 εἰρήνη *corr.*
 29 Θωμᾶ *om.* 31 δὲ *om.*

21:1 δὲ *add.* post μετὰ | πάλιν *om.* 3 ἐνέβησαν *pro* ἀνέβησαν
 5 ἔχετε *pro* ἔχετε: *mg.* ἔχετε 6 βάλλετε *pro* Βάλετε 14 ἐφανέρωσεν
 ἑαυτὸν *pro* ἐφανερῶθη 15 ὁ Ἰησοῦς *om.* 18 ἑαυτὸν *pro* σεαυτὸν]

BS
2551
A2
G64
1918

**THEOLOGY LIBRARY
CLAREMONT
SCHOOL OF THEOLOGY
CLAREMONT, CA**

91711

7/00

